

AJPES
Agencija Republike
Slovenije za javnopravne
evidenčne in storitvene

INFORMACIJA

O POSLOVANJU DRUŠTEV V REPUBLIKI SLOVENIJI V LETU 2002

AVGUST 2003

KAZALO

	Stran
I. UVOD	1
II. POVZETEK	1
III. RAZVRSTITEV DRUŠTEV PO DEJAVNOSTIH.....	2
IV. POSLOVNI IZID DRUŠTEV	5
1. Prihodki	5
2. Odhodki	6
3. Poslovni izid	10
V. SREDSTVA IN OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	12
1. Sredstva	15
2. Obveznosti do virov sredstev	15

I. UVOD

V »Informaciji o poslovanju društev v Republiki Sloveniji v letu 2002« je prikazan poslovni izid društev in njihov premoženjsko-finančni položaj. Društva v skladu z Zakonom o društvih¹ predlagajo letna poročila organizaciji, pooblaščenim za obdelovanje in objavljanje podatkov, to je Agenciji Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (v nadaljevanju: AJPES). Podatki² iz letnih poročil pa so podlaga tej informaciji. Letna poročila za leto 2002 so društva sestavila v skladu s spremenjenimi pravili slovenskega računovodskega standarda 33 – računovodske rešitve v društvih (v nadaljevanju: SRS 33)³. S standardom so predpisani nujni podatki, ki jih morata vsebovati računovodska izkaza (bilanca stanja in izkaz poslovnega izida), društvo pa lahko te podatke še dodatno razčleni v skladu s svojimi potrebami.

Po Zakonu o društvih je društvo samostojno, nepridobitno združenje fizičnih oseb, ki se združujejo zaradi določenih skupnih interesov. Kot dopolnilno dejavnost lahko opravlja društvo tudi pridobitno dejavnost. Ustanovitelji društva so polnoletni državljani Republike Slovenije, društvo pa lahko pod določenimi pogoji ustanovijo tudi tujci. Ustanovitelji registrirajo društvo pri pristojni upravni enoti v okviru ministrstva za notranje zadeve. Sredstva za delovanje pridobiva s članarino, z opravljanjem pridobitne dejavnosti, z darili, s prispevki donatorjev, s proračunskimi sredstvi in iz drugih virov. Struktura pridobljenih sredstev je v veliki meri odvisna od dejavnosti, ki jo društvo opravlja. Društvo preneha delovati, če se za to odločijo člani, če se pripoji drugim društvom ali v skladu z določili Zakona o društvih. Dejavnost društva izvajajo ljubitelji, lahko pa imajo tudi redno zaposlene delavce.

II. POVZETEK

Letna poročila za leto 2002 je AJPES predložilo **12.687 društev**. Registriranih društev je sicer več, vendar nekatera društva že dalj časa ne delujejo, niso pa še izbrisana iz registra.

Največ društev, 10.322 ali 81,4 % vseh, je bilo registriranih za opravljanje **drugih javnih, skupnih in osebnih storitvenih dejavnosti**.

¹ Uradni list RS, št. 60/95, 89/99.

² Zaradi računalniške obdelave podatkov se pri seštevanju oziroma odštevanju zaokroženih zneskov v posameznih preglednicah lahko pojavijo določene razlike.

³ Uradni list RS, št. 107/01.

V letu 2002 so društva:

- ugotovila 78.450 milijonov tolarjev **prihodkov**, 6,1 % več kot v letu 2001,
- **obračunala 75.755 milijonov tolarjev** odhodkov, **10,8 % več kot v letu prej. Odhodki so pomenili 96,6 % prihodkov**,
- imela **neto presežek prihodkov nad odhodki**, znašal je 2.695 milijonov tolarjev.

Ob koncu leta so društva:

- imela 126.452 milijonov tolarjev **sredstev in ustreznih virov**, za 4,4 % več kot ob koncu leta 2001.

Društva praviloma nimajo zaposlenih delavcev. V letu 2002 je podatke o zaposlenih v letnih poročilih izkazalo samo 819 društev (6,5 % vseh), ki so skupaj zaposlovala 2.359 delavcev.

III. RAZVRSTITEV DRUŠTEV PO DEJAVNOSTIH

Največ društev, 10.322 ali 81,4 % vseh, je bilo registriranih za opravljanje **drugih javnih, skupnih in osebnih storitvenih dejavnosti**. Društva tega področja so ustvarila tudi največ prihodkov, 57.809 milijonov tolarjev oziroma 73,7 %. Po pokritju vseh odhodkov so ugotovila 1.612 milijonov tolarjev neto presežka prihodkov nad odhodki, kar je bilo 59,8 % celotnega neto pozitivnega poslovnega izida društev. Največ društev tega področja, 4.694 ali 37,0 %, sodi v oddelek drugih članskih organizacij. Oddelek vključuje društva upokojencev, protestna in ekološka gibanja, združenja potrošnikov, mladinska in študentska gibanja, planinska društva, rotary klube in razne druge klube. Društva tega oddelka so skupaj imela 17.084 milijonov tolarjev prihodkov in 1.444 milijonov neto presežkov prihodkov nad odhodki, razpolagala pa so z 19.838 milijonov tolarjev premoženja. V oddelku športnih dejavnosti je bilo 4.058 društev. Društva tega oddelka se ukvarjajo z organiziranjem in gojenjem športnih disciplin, z organizacijo tekmovanj in propagiranjem športnih disciplin. Obračunala so 30.638 milijonov tolarjev prihodkov. Ker so njihovi skupni odhodki presegli skupne prihodke, so društva tega oddelka kot celota ugotovila negativni poslovni izid v znesku 226 milijonov tolarjev. Omeniti je še oddelek strokovnih združenj, kjer je delovalo 1.079 društev. To so predvsem društva ekonomistov, matematikov, računovodij, finančnikov, likovnih umetnikov in

druga društva. Društva tega oddelka so imela 8.518 milijonov tolarjev prihodkov, 521 milijonov tolarjev neto presežka prihodkov nad odhodki in so na dan 31.12.2002 razpolagala z 11.065 milijoni tolarjev sredstev.

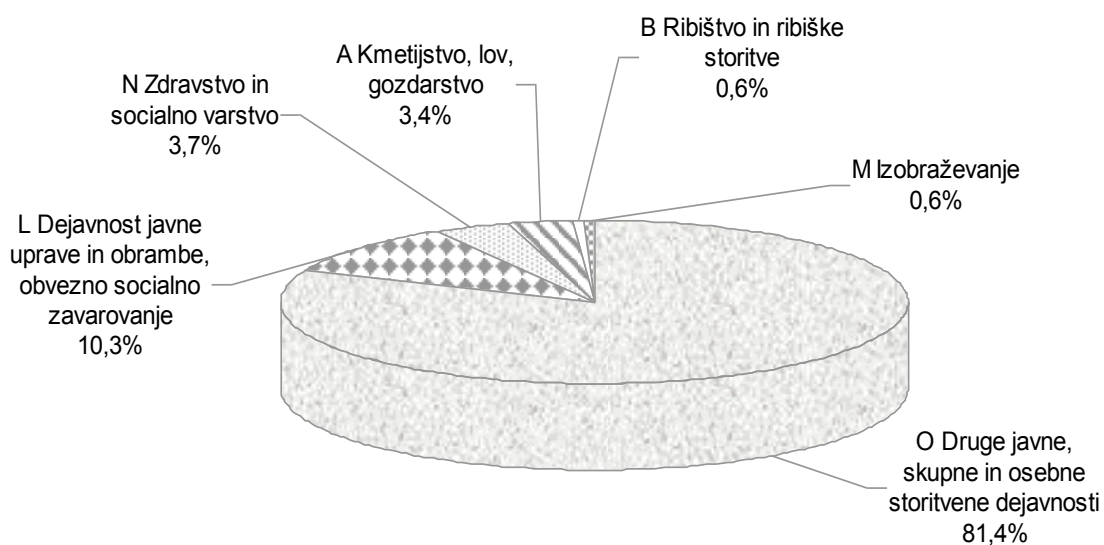
Po številu društev je omeniti še področje dejavnosti javne uprave in obveznega socialnega zavarovanja, v katerem je delovalo 1.307 društev, 10,3 % vseh.

Razvrstitev društev po dejavnostih je razvidna iz preglednice in grafičnega prikaza:

**RAZVRSTITEV DRUŠTEV PO PODROČJIH DEJAVNOSTI
TER POMEMBNEJŠI PODATKI O NJIHOVEM POSLOVANJU V LETU 2002**

PODROČJA	ŠTEVILO DRUŠTEV	delež v %	SREDSTVA OZIROMA OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV			PRIHODKI			ODHODKI			NETO PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI
			znesek v mio SIT	delež v %	indeks <u>2002</u> 2001	znesek v mio SIT	delež v %	indeks <u>2002</u> 2001	znesek v mio SIT	delež v %	indeks <u>2002</u> 2001	znesek v mio SIT
A KMETIJSTVO, LOV, GOZDARSTVO	428	3,4	4.977	3,9	102,1	2.148	2,7	98,3	1.992	2,6	101,2	156
B RIBIŠTVO IN RIBIŠKE STORITVE	77	0,6	2.071	1,7	107,0	957	1,2	100,4	917	1,2	100,0	40
D PREDELOVALNE DEJAVNOSTI	1	0,0	8	0,0	91,5	3	0,0	120,3	4	0,0	132,0	-1
F GRADBENIŠTVO	1	0,0	1	0,0	246,3	2	0,0	75,9	2	0,0	54,5	0
I PROMET, SKLADIŠČENJE IN ZVEZE	1	0,0	2	0,0	111,5	3	0,0	223,5	2	0,0	1044,8	1
J FINANČNO POSREDNIŠTVO	1	0,0	3	0,0	81,1	28	0,0	123,2	29	0,0	134,3	-1
K POSLOVANJE Z NEPREMIČNINAMI, NAJEM IN POSLOVNE STORITVE	2	0,0	0	0,0	216,9	1	0,0	128,5	1	0,0	67,5	0
L DEJAVNOST JAVNE UPRAVE IN OBRAMBE, OBVEZNO SOCIALNO ZAVAROVANJE	1.307	10,3	28.568	22,6	102,4	6.338	8,1	105,0	5.930	7,8	109,1	407
M IZOBRAŽEVANJE	75	0,6	1.808	1,4	100,5	1.213	1,6	94,7	1.239	1,7	98,1	-26
N ZDRAVSTVO IN SOCIALNO VARSTVO	472	3,7	17.397	13,8	108,3	9.947	12,7	112,0	9.443	12,5	114,6	505
O DRUGE JAVNE, SKUPNE IN OSEBNE STORITVENE DEJAVNOSTI	10.322	81,4	71.616	56,6	104,5	57.809	73,7	105,9	56.197	74,2	111,3	1.612
SKUPAJ	12.687	100,0	126.452	100,0	104,4	78.450	100,0	106,1	75.755	100,0	110,8	2.695

RAZVRSTITEV DRUŠTEV PO PODROČJIH DEJAVNOSTI

IV. POSLOVNI IZID DRUŠTEV

1. Prihodki

Društva za svojo dejavnost oblikujejo sredstva na več načinov: s prihodki od dejavnosti, s finančnim prihodki in drugimi prihodki. Na podlagi sprememb v SRS 33, ki se uporabljajo od 01.01.2002, društvo presežek prihodkov nad odhodki posameznega poslovnega leta oziroma del tega presežka ne prenaša več v naslednje poslovno leto in nato ponovno vključi med prihodke, temveč ga izkaže kot presežek nerazporejenih prihodkov. V letu 2002 so društva ugotovila 78.450 milijonov tolarjev **prihodkov**, 6,1 % več kot v letu 2001.

Med prihodki so najpomembnejši **prihodki od dejavnosti**. Znašali so 59.943 milijonov tolarjev oziroma 76,4 % vseh prihodkov. Mednje prihodke sodijo prihodki od lastne dejavnosti (prihodki od prodaje blaga in storitev na trgu ter drugi prihodki, doseženi z opravljanjem dejavnosti društva), prihodki, prejeti iz proračunov (dotacije in subvencije neposredno iz proračuna države in proračunov lokalne skupnosti) in prihodki od ustanoviteljev (članarine, prostovoljni prispevki itd.).

Na drugem mestu po obsegu so bili **drugi prihodki**. Vključujejo prihodke iz prejšnjih obračunskih obdobj ter neobičajne postavke, popisne presežke in dobičke, nastale pri prodaji osnovnih sredstev. Med druge prihodke sodijo prevrednotovalni prihodki, nastali ob odpravi oslabitve sredstev. V letu 2002 so imela društva 14.827 milijonov tolarjev drugih prihodkov, predstavljali so 18,9 % vseh prihodkov društev. Obseg drugih prihodkov se je glede na leto 2001 zmanjšal za 9,7 %.

S **finančnimi prihodki** so društva oblikovala 3.680 milijonov tolarjev ali 4,7 % vseh prihodkov. Naraščali so najhitreje, saj so se v primerjavi z letom prej povečali za 23,9 %. Finančne prihodke sestavljajo prejete obresti in drugi finančni prihodki.

2. Odhodki

Društva razčlenjujejo odhodke v izkazu poslovnega izida na devet temeljnih vrst: na stroške materiala in blaga, stroške storitev, stroške dela, dotacije drugim pravnim osebam, stroške naložbenja, amortizacijske stroške, finančne odhodke ter druge odhodke in dajatve.

Društva so v letu 2002 obračunala 75.755 milijonov tolarjev odhodkov, 10,8 % več kot v letu prej. Odhodki so se povečali hitreje kot prihodki, saj je stopnja rasti odhodkov presegla stopnjo rasti prihodkov za 4,7 odstotnih točk. Pokritost prihodkov z odhodki je bila v letu 2002 večja, in sicer je bil delež odhodkov v prihodkih v letu 2002 96,6 %, v letu 2001 pa 92,5 %.

Najobsežnejši med odhodki so bili **stroški storitev** (37.885 milijonov tolarjev). V primerjavi z letom prej so se povečali za 28,9 % in so pomenili natanko polovico (50,0 %) vseh odhodkov. To so stroški storitev drugih pravnih in fizičnih oseb, potrebnih pri opravljanju dejavnosti društev in tudi povračila stroškov članom društev, povezanih z delovanjem društev. Med stroške storitev se štejejo tudi stroški po pogodbah o delu, avtorski honorarji in podobno.

Za **stroške materiala in blaga** so društva obračunala 10.514 milijonov tolarjev ali 10,4% več kot v letu 2001. Ti stroški so pomenili 13,9 % vseh stroškov. Nanašajo se na stroške za kupljeni material in blago. Povečuje ali zmanjšuje pa jih razlika v vrednosti zalog.

Stroški dela so bili obračunani v znesku 10.380 milijonov tolarjev. Glede na leto poprej so bili, za razliko od celotnih odhodkov in odhodkov, ki so naraščali, stroški dela manjši za 10,2 %. V strukturi odhodkov se je njihov delež zmanjšal za 3,2 odstotne točke. Med stroške dela sodijo plače redno zaposlenih v društvih, nadomestila plač, dajatve društev za socialno

varnost zaposlenih ter druge prejemke iz delovnega razmerja (stroške prevoza na delo in z dela, prehrana, stimulacije, bonitete, itd).

Za **stroške naložbenja** (investiranja) so društva v letu 2002 porabila 3.641 milijonov tolarjev ali 3,9 % manj kot v predhodnem letu. Stroški naložbenja so nabavne vrednosti osnovnih sredstev, pridobljenih v obračunskem obdobju. Če društvo nabavi osnovno sredstvo s pomočjo tujih virov, izkaže stroške naložbenja za tisti del nabavne vrednosti, ki je financiran s tujim virom, ob odplačilu posojila oziroma kredita.

Društva so obračunala 2.073 milijonov tolarjev **amortizacijskih stroškov**. Njihov obseg se glede na leto 2001 ni spremenil, v vseh odhodkih so pomenili 2,7 %.

Društva so v letu 2002 namenila drugim družtvom oziroma pravnim osebam 3.824 milijonov tolarjev **dotacij**, 20,8 % več kot v letu poprej. Dotacije so pomenile 5,1 % vseh odhodkov.

Za obresti, negativne tečajne razlike, odpise oziroma popravke finančnih naložb in druge finančne odhodke so društva obračunala 1.304 milijonov tolarjev ali 42,0 % več kot v predhodnem letu. **Finančni odhodki** so pomenili 1,7 % vseh odhodkov.

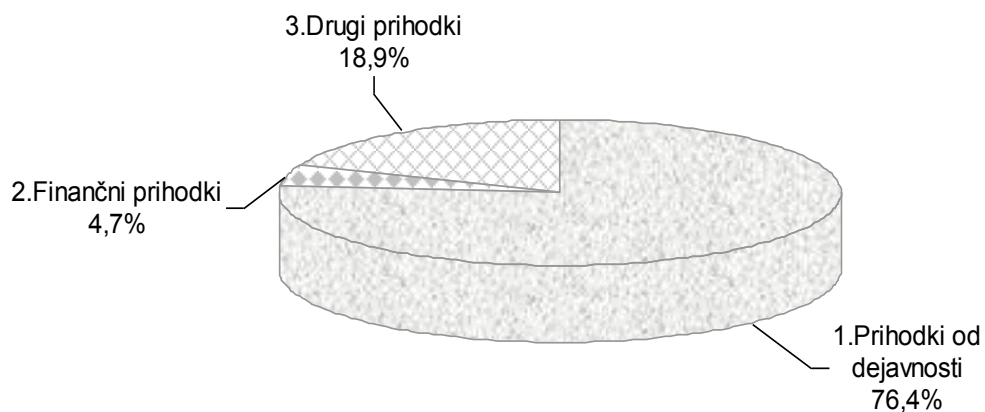
Med **druge odhodke** sodijo popisni primanjkljaji, popravki obratnih sredstev, izgube nastale pri prodaji osnovnih sredstev in druge podobne postavke. Mednje spadajo tudi prevrednotovalni odhodki. Obračunali so jih v znesku 5.258 milijonov tolarjev ali za 26,5 % manj kot v letu 2001.

Obseg in deleži posameznih vrst prihodkov in odhodkov, ki so jih društva obračunala v letih 2002 in 2001, so razvidni iz preglednice in grafičnih prikazov:

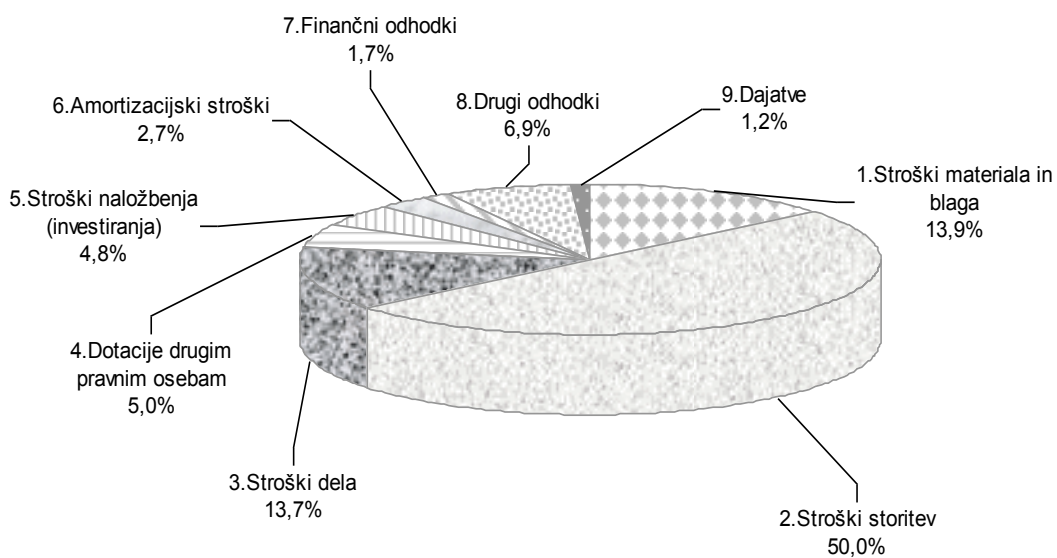
POSLOVNI IZID DRUŠTEV V LETU 2002

POSTAVKE POSLOVNEGA IZIDA	Znesek v mio SIT		Indeks 2002/2001	Delež v %	
	2002	2001		2002	2001
I. PRIHODKI (1 do 4)	78.450	73.937	106,1	100,0	100,0
1. Prihodki od dejavnosti	59.943	54.553	109,9	76,4	73,8
- Prihodki od dejavnosti	59.902	54.520	109,9	76,3	73,7
- Razlika v vrednosti zalog, proizvodov in nedokončane proizvodnje	41	33	125,0	0,1	0,1
2. Finančni prihodki	3.680	2.970	123,9	4,7	4,0
3. Drugi prihodki	14.827	16.415	90,3	18,9	22,2
II. ODHODKI (1 do 10)	75.755	68.365	110,8	100,0	100,0
1. Stroški materiala in blaga	10.514	9.525	110,4	13,9	13,9
2. Stroški storitev	37.885	29.385	128,9	50,0	43,0
3. Stroški dela	10.380	11.561	89,8	13,7	16,9
4. Dotacije drugim pravnim osebam	3.824	3.164	120,8	5,0	4,6
5. Stroški naložbenja (investiranja)	3.641	3.789	96,1	4,8	5,5
6. Amortizacijski stroški	2.073	2.067	100,3	2,7	3,0
7. Finančni odhodki	1.304	919	142,0	1,7	1,4
8. Drugi odhodki	5.258	7.157	73,5	6,9	10,5
9. Dajatve	877	800	109,7	1,2	1,2
III. NETO PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI (I-II)	2.695	5.572	48,4	-	-
IV. Kritje odhodkov iz obravnavanega obračunskega obdobja iz presežka prihodkov iz prejšnjih obračunskih obdobj	2.090	1.721	1,2	-	-

PRIHODKI V LETU 2002

ODHODKI V LETU 2002

3. Poslovni izid

Društvo doseže pozitivni poslovni izid, kadar prihodki presežejo odhodke. V letu 2002 je s pozitivnim poslovnim izidom v znesku 6.692 milijonov tolarjev poslovanje sklenilo 8.020 društev, z negativnim poslovnim izidom v znesku 3.997 milijonov tolarjev pa 3.922 društev.

Končni poslovni izid društev kot celota je bil tako pozitiven, neto presežek prihodkov nad odhodki je znašal 2.695 milijonov tolarjev. Bil je za dobro polovico manjši kot v letu 2001, ko je neto presežek prihodkov nad odhodki znašal 5.572 milijonov tolarjev. Poslabšanje poslovnega izida društev kot celote je pripisati tudi novemu SRS 33, ki določa, da se presežek prihodkov nad odhodki posameznega poslovnega leta oziroma del tega presežka ne prenaša več v naslednje poslovno leto in nato ponovno vključi med prihodke, temveč se izkaže kot presežek nerazporejenih prihodkov.

V letu 2002 so društva za kritje odhodkov obračunskega obdobja iz presežka prihodkov prejšnjih obračunskih obdobj namenila 2.090 milijonov tolarjev, v letu 2001 1.721 milijonov tolarjev.

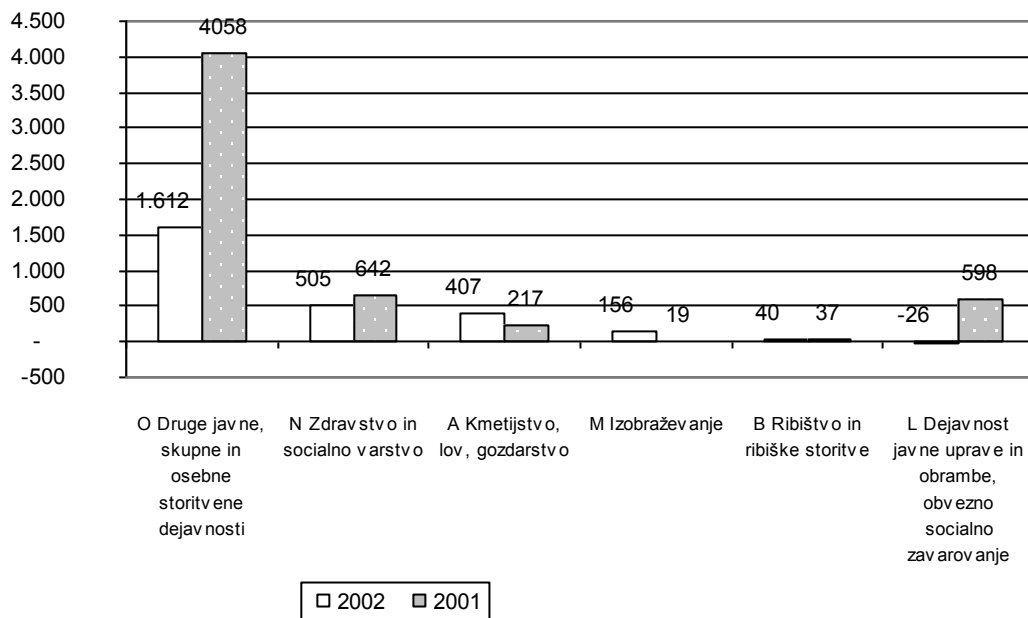
K pozitivnemu poslovanju društev kot celote so največ prispevala društva treh področij dejavnosti: področje drugih javnih, skupnih in osebnih storitvenih dejavnosti (59,8 % celotnega neto presežka prihodkov nad odhodki), področje zdravstvenega in socialnega varstva (18,7 % celotnega neto presežka prihodkov nad odhodki) in področje dejavnosti javne uprave, obrambe in obveznega socialnega zavarovanja (15,1 % celotnega neto presežka prihodkov nad odhodki).

Poslovni izid društev v letu 2002 je po področjih standardne klasifikacije dejavnosti podrobneje razviden iz preglednice in grafičnega prikaza:

POSLOVNI IZID DRUŠTEV V LETU 2002 PO PODROČJIH DEJAVNOSTI

PODROČJA	PRESEŽEK PRIHODKOV				PRESEŽEK ODHODKOV				NETO PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI
	število društev	znesek v mio SIT	delež v %	indeks <u>2002</u> 2001	število društev	znesek v mio SIT	delež v %	indeks <u>2002</u> 2001	znesek v mio SIT
A KMETIJSTVO, LOV, GOZDARSTVO	282	210	3,1	78,4	139	54	1,3	106,8	156
B RIBIŠTVO IN RIBIŠKE STORITVE	56	71	1,1	76,3	21	31	0,8	54,2	40
D PREDELOVALNE DEJAVNOSTI	0	0	0,0	-	1	1	0,0	227,6	-1
F GRADBENIŠTVO	1	0	0,0	-	0	0	0,0	-	0
I PROMET, SKLADIŠČENJE IN ZVEZE	1	1	0,0	109,4	0	0	0,0	-	1
J FINANČNO POSREDNIŠTVO	0	0	0,0	-	1	1	0,0	-	-1
K POSLOVANJE Z NEPREMIČNINAMI, NAJEM IN POSLOVNE STORITVE	1	0	0,0	-	1	0	0,0	-	0
L DEJAVNOST JAVNE UPRAVE IN OBRAMBE, OBVEZNO SOCIALNO ZAVAROVANJE	855	834	12,5	86,5	433	427	10,7	116,7	407
M IZOBRAŽEVANJE	38	46	0,7	126,9	32	71	1,8	417,2	-26
N ZDRAVSTVO IN SOCIALNO VARSTVO	364	616	9,2	81,5	97	112	2,8	97,8	505
O DRUGE JAVNE, SKUPNE IN OSEBNE STORITVENE DEJAVNOSTI	6.422	4.914	73,4	79,7	3197	3.302	82,6	156,4	1.612
SKUPAJ	8.020	6.692	100,0	80,8	3922	3.997	100,0	147,2	2.695

NETO PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI V LETIH 2002 IN 2001 PO PODROČJIH DEJAVNOSTI

V. SREDSTVA IN OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV

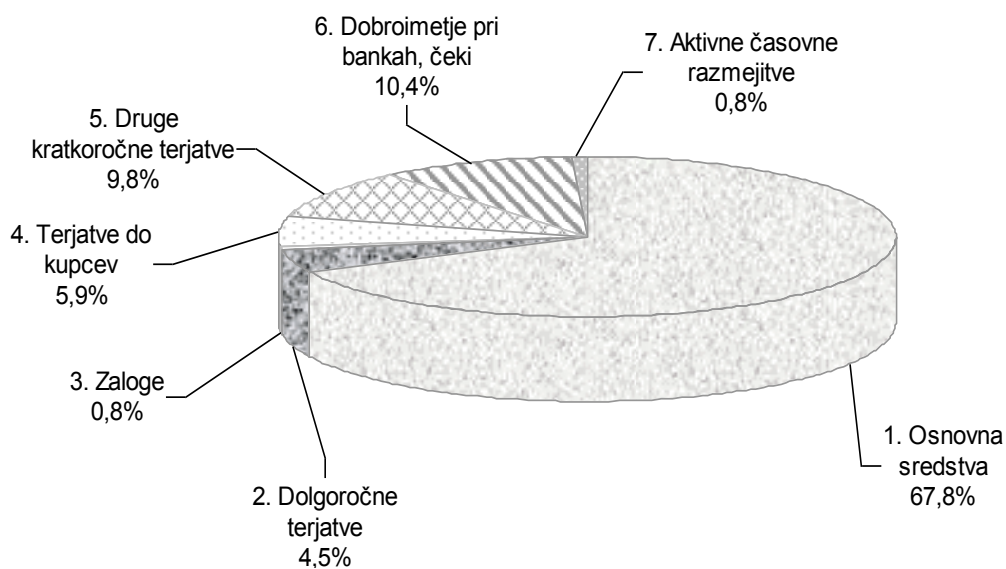
V bilanci stanja izkazujejo društva sredstva, dolgove in društveni sklad. Konec leta so društva razpolagala s **126.452 milijoni tolarjev sredstev oziroma obveznosti do virov sredstev**. Sredstva oziroma obveznosti so se v primerjavi z letom prej povečala za 4,4 %. V skladu z novim SRS 33 se revalorizacija osnovnih sredstev ne opravlja več, kakor se je še ob sestavitvi letnega poročila za leto 2001. SRS 33 določa tudi, da se prevrednotovanje sredstev in obveznosti do njihovih virov zaradi okrepitve ne opravlja, društvo pa se lahko odloči, da prevrednotovanje zaradi okrepitve opravi v skladu s splošnimi računovodskimi standardi.

Stanje sredstev in obveznosti do virov sredstev društev na dan 31. decembra 2002 in 2001 je razvidno iz preglednice in grafičnih prikazov:

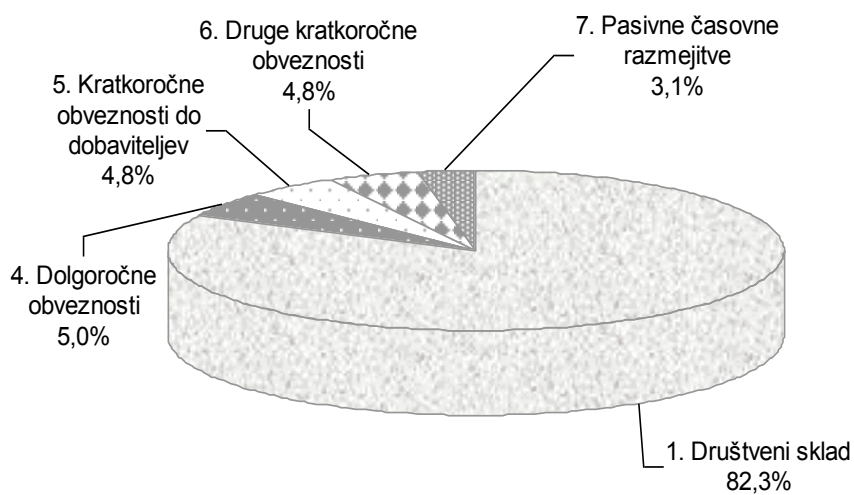
SREDSTVA IN OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV DRUŠTEV

POSTAVKE SREDSTEV	Znesek v mio SIT		Indeks 2002/2001	Delež v %		POSTAVKE OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	Znesek v mio SIT		Indeks 2002/2001	Delež v %	
	31.12.2002	31.12.2001		2002	2001		31.12.2002	31.12.2001		2002	2001
SREDSTVA (1 do 7)	126.452	121.099	104,4	100,0	100,0	OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV (1 do 7)	126.452	121.099	104,4	100,0	100,0
1. Osnovna sredstva	85.797	83.112	103,2	67,8	68,6	1. Društveni sklad - ustanovna vloga, rezerve in drugi viri	93.213	92.121	101,2	73,7	76,1
2. Dolgoročne terjatve	5.716	6.047	94,5	4,5	5,0	2. Društveni sklad - presežek prihodkov	15.836	11.684	135,5	12,5	9,6
3. Zaloge	959	929	103,3	0,8	0,8	3. Društveni sklad - presežek odhodkov	-4.942	-3.138	157,5	3,9	2,6
4. Terjatve do kupcev	7.498	6.942	108,0	5,9	5,7	4. Dolgoročne obveznosti	6.343	5.695	111,4	5,0	4,7
5. Druge kratkoročne terjatve	12.332	10.991	112,2	9,8	9,1	5. Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev	6.059	5.076	119,4	4,8	4,2
6. Dobroimetje pri bankah, čeki in gotovina	13.149	11.985	109,7	10,4	9,9	6. Druge kratkoročne obveznosti	6.073	5.679	106,9	4,8	4,7
7. Aktivne časovne razmejnitve	1.001	1.094	91,6	0,8	0,9	7. Pasivne časovne razmejnitve	3.870	3.982	97,2	3,1	3,3

SREDSTVA NA DAN 31.12.2002

OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV NA DAN 31.12.2002

1. Sredstva

Najpomembnejša postavka sredstev, to je premoženje društev, so **osnovna sredstva**. Konec preteklega leta so društva imela 85.797 milijonov tolarjev osnovnih sredstev. Pomenila so 67,8 % vseh sredstev, v letu 2001 68,6 %. Društva izkazujejo osnovna sredstva po neodpisani vrednosti, prikazati pa morajo tudi popravke vrednosti, katere praviloma oblikujejo v breme sklada osnovnih sredstev, ki je sestavni del društvenega sklada. Društvo, ki opravlja pridobitno dejavnost, lahko oblikuje popravek nabavne vrednosti amortizirljivih osnovnih sredstev v breme amortizacijskih stroškov.

Tudi **terjatve** društev pomenijo njihovo premoženje. Društva so imela največ drugih kratkoročnih terjatev, 12.332 milijonov tolarjev ali 9,8 % vseh sredstev. Kratkoročne terjatve so bile za 12,2 % večje kot ob koncu leta 2001. Te terjatve predstavljajo terjatve do dobaviteljev iz naslova predujmov, kratkoročne finančne naložbe in terjatve iz drugih naslovov. Dolgoročnih terjatev so imela društva 5.716 milijonov tolarjev ali 5,5 % manj kot v letu prej. To so finančne naložbe v obliki danih dolgoročnih posojil ali dolgoročnih vrednostnih papirjev oziroma lastniških deležev, zmanjšane za oblikovane popravke. Med terjatve spadajo tudi terjatve do kupcev, ki so znašale 7.498 milijonov tolarjev in so se povečale za 8,0 %.

V letu 2002 so imela društva v obliki **denarnih sredstev** razmeroma visok delež sredstev. Denarna sredstva (dobroimetje pri bankah, čeki in gotovina) so pomenila 10,4 % vseh sredstev.

2. Obveznosti do virov sredstev

Društveni sklad je najpomembnejši vir financiranja poslovanja društev. Na dan 31.12.2002 je znašal 104.107 milijonov tolarjev, kar je bilo za 3,4 % več kot ob koncu leta 2001.

Najpomembnejši del društvenega sklada predstavlja delež ustanovnih vlog, ki so jih ustanovitelji zagotovili za začetek poslovanja društva, ter vrednost skladov, ki jih društvo oblikuje za določene namene (rezerve, osnovna sredstva, izobraževalni nameni). Ob koncu leta 2002 je bila vrednost tega dela društvenega sklada 93.213 milijonov tolarjev oziroma 1,2% več kot ob koncu leta 2001. Presežek prihodkov, ki povečuje društveni sklad, je znašal 15.836 milijonov tolarjev, presežek odhodkov, ki društveni sklad zmanjšuje, pa 4.942

milijonov tolarjev. Če je presežek odhodkov večji od drugih dveh delov društvenega sklada, izkažejo društva negativni društveni sklad.

Konec leta 2002 so društva izkazala 6.343 milijonov tolarjev **dolgoročnih obveznosti**. Mednje sodijo dolgoročna posojila, dobljena pri bankah in drugih posojilodajalcih, dobljeni blagovni krediti, katerih rok vračila presega 12 mesecev, itd. Dolgoročne obveznosti so se v letu 2002 povečale za 11,4 %, predstavljale pa so 5,0 % vseh virov sredstev.

Precej hitreje pa so naraščale **kratkoročne obveznosti do dobaviteljev**. Povečale so se za 19,4 % in so pomenile 4,8 % vseh obveznosti. Enak, 4,8 %, je bil tudi delež **drugih kratkoročnih obveznosti**, katerih rast pa je bila precej počasnejša, 6,9 %. Mednje sodijo obveznosti do kupcev iz naslova predujmov ter obveznosti do posojilodajalcev, katerih rok vračila ne presega 12 mesecev.